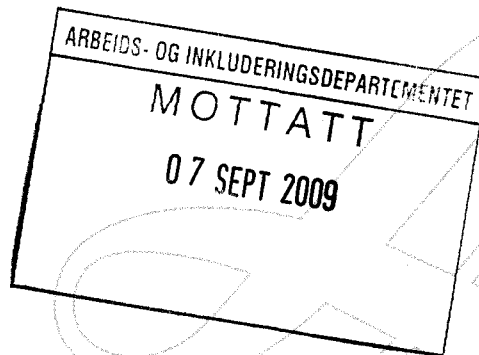

Tariffnemnda
Postboks 8019 Dep.
0030 OSLO

Deres ref.:
TN - 200901882

Vår ref.:
PN

Dato:
01.09.09

**Høringsuttalelse vedr utkast til
Forskrift om delvis allmenngjøring av tariffavtale for jordbruks- og
gartnerinæringene**

Vedlagt følger Landbrukets Arbeidsgiverforening (LA) sin uttalelse til Tariffnemndas utkast til forskrift om allmenngjøring av Overenskomsten for jordbruks- og gartnerinæringene.

Med vennlig hilsen
LANDBRUKETS ARBEIDSGIVERFORENING

Petter Nilsen

Postadresse:
Postboks 9327, Grønland
0135 Oslo
Besøksadresse:
Schweigaardsgate 34C,
0191 Oslo

Telefon:
22 05 71 20
Telefaks:
22 05 12 00
E-post:
postmaster@la.no
Internett:
www.la.no

Org.nummer:
971.439.718
Bankgiro:
7066.05.08625
Postgiro:
0802 5198817

Høringsuttalelse vedr. utkast til Forskrift om delvis allmenngjøring av tariffavtale for jordbruks- og gartnerinæringene

Innledning

På bakgrunn av diskusjoner med Fellesforbundet, og etter grundig organisasjonsmessig behandling, fattet styret i Landbrukets Arbeidsgiverforening (LA) i desember 2008, følgende vedtak vedrørende eventuell allmenngjøring av jordbruks- og gartnerioverenskomsten:

LA ønsker ryddige og ordnede arbeidsforhold for alle ansatte i næringen, og vil jobbe for at forholdene ligger til rette for dette, samt at det ikke oppstår en uheldig konkurransevridning for LAs medlemmer.

LA har engasjert seg sterkt i arbeidet mot sosial dumping. Begrunnelsen for dette, er både det faktum at vi mener arbeidstakere skal behandles på en skikkelig og ordentlig måte, samt det faktum at LA erkjenner at jordbruks- og gartnerinæringene er avhengig av et godt renommé i den norske befolkningen. Påstander om sosial dumping vil være svært negativt for næringene.

Før EU-utvidelsen i 2004, tok LA initiativ overfor landbrukets øvrige organisasjoner, herunder Gartnerhallen, samt Arbeidstilsynet m.fl. mtp utarbeiding av et felles informasjonsopplegg om ansettelse av utenlandske arbeidstakere. Arbeidet resulterte i veiledningsheftet "Ansettelse av utenlandske sesongarbeidstakere". Heftet fikk bred distribusjon til utøvere i næringen og det har vært tilgjengelig på organisasjonenes hjemmesider. Arbeidstilsynet har dessuten benyttet heftet i egne kurs.

Hva angår LAs engasjement mot sosial dumping viser vi for øvrig til at vi har holdt en rekke kurs for egne medlemmer og at vi har vært bidragsytere på kurs og konferanser i regi av blant annet Norges Bondelag, Norske Landbrukstenester, Norsk Gartnerforbund, Norsk Bærdyrkerlag, Landbrukets Regnskapskontorer, Gartnerhallen, Bama m.fl. Vi har dessuten hatt en åpen og god dialog med Fellesforbundet – ikke bare på organisatorisk nivå, men også ved at de to organisasjonene har stilt opp med foredragsholdere og innledere på hverandres medlemsarrangementer.

LAs og landbruksnæringens holdning har, etter opphør av overgangsordningene 1. mai 2009, vært at arbeidstakere i landbruket *skal* lønnes i tråd med tariffavtalen mellom LA og Fellesforbundet, uavhengig av om avtalen formelt er gjort gjeldende eller ikke. Dette resulterte bl.a. i at Gartnerhallen og Bama denne sesongen har stilt klare krav om at deres leverandører skal kunne dokumentere at avlønning skjer i henhold til gjeldende tariffsats.

Årets innhøstingssesong går nå inn i sin avsluttende fase. LAs inntrykk er at denne sesongen har forløpt positivt, og at det har vært avdekket *svært* få tilfeller der utenlandske arbeidstakere har hatt dårlige lønns- og arbeidsvilkår. Vi viser i denne sammenheng til et oppslag i Nationen, den 9. august, hvor det heter:

Oversikten over sommerens sesong i landbruket er ikke klar enda. Men seniorrådgiver Håkon Willerud i Arbeidstilsynet mener alt tyder på at arbeidsforholdene i landbruket ikke har blitt verre, slik mange fryktet da overgangsordningene for nye EU-land gikk ut i mai i år.....

LAs høringsuttalelse vedr. allmenngjøring av Overenskomsten for jordbruks- og gartnerinæringene

- *Det har vært stort fokus på landbruket, men vi har vært på en del tilsyn, og de aller fleste betaler det de skal, og mange litt over det, sier Willerud. Han mener landbruket generelt ikke er noen stor synder sammenlignet med andre bransjer.*
- *Jeg mener at landbruket har fått et ufortjent dårlig rykte. Kanskje de var en versting for 10 – 15 år siden, men generelt er landbruket blitt bra. Det finnes noen som ikke betaler fullt, men de er i fåtall, sier Willerud som selv har vært på tilsyn i sommer....*

Konklusjonen i Willeruds uttalelse er interessant. LA tolker Willerud i Arbeidstilsynet slik at forholdene i landbruket faktisk ser ut til å ha vært bedre så langt i 2009, enn hva tilfellet har vært tidligere år. Dette altså til tross for at vi nå har hatt fem sesonger hvor man har vært bundet av overgangsordninger som har pålagt å følge tarifflønn, mens man denne sesongen ikke har hatt noen tilsvarende pålegg.

Hva angår LAs engasjement mot dårlige lønns- og arbeidsvilkår for utenlandske arbeidstakere viser vi også til at LA innen utgangen av 2009 vil igangsette et prosjekt vi har kalt "Bonden som arbeidsgiver (for utenlandsk arbeidskraft)". Prosjektet har til formål å skolere bonden i gjeldende lov- og avtaleverk og dermed gjøre bonden til en bedre arbeidsgiver, spesielt overfor utenlandsk arbeidskraft. LA vil i dette prosjektet ha et nært samarbeid med landbrukets øvrige organisasjoner. Vi velger å tro at prosjektet vil være et viktig bidrag i det videre arbeidet mot sosial dumping.

På overnevnte bakgrunn er LA *ikke sikker* på om det er behov for allmenngjøring av jordbruks- og gartnerioverenskomsten. Vi ønsker imidlertid heller ikke, på nåværende tidspunkt, å være fullstendig avvisende til dette.

Ett argument som kan tale for å gå inn for allmenngjøring er hensynet til at det ikke skal oppstå uheldig konkurransevridning for LAs medlemmer.

LA ser dessuten at et eventuelt endelig vedtak i tariffnemnda *imot* allmenngjøring - av næringsutøvere - *kan* bli oppfattet slik at partene/organisasjonene/myndighetene har valgt å gå bort i fra krav og anbefalinger om en definert minstelønn. I et slikt scenario er det ikke umulig at for eksempel Gartnerhallen og Bama, kan velge å forlate sitt krav til leverandørene om at de må kunne dokumentere tarifflønn.

LA vil også peke på at finanskrisen har rammet de landene som står som leverandører av arbeidskraft svært hardt. Dette gjør at det må forventes stor tilstrømning av arbeidskraft kommende år. På denne bakgrunn er det mulig man vil være tjent med å ha noen klart definerte minimumsstandarder.

LA forventer imidlertid at tariffnemndas endelige beslutning vil bli fattet på bakgrunn av en bred høringsrunde. Vi mener også at nemnda må ta en omfattende diskusjon med Arbeidstilsynet med bakgrunn i hvordan årets innhøstingssesong har forløpt.

På denne bakgrunn velger LA å ikke ta noe endelig standpunkt for eller imot allmenngjøring som sådan. Vi har imidlertid oppfatninger av hvordan en eventuell forskrift om delvis allmenngjøring bør lyde. På denne bakgrunn har vi en del kommentarer til Tariffnemndas utkast til forskrift:

Kommentar til utkastet til forskrift:

Kap. I. Innledende bestemmelser

LA har ingen kommentarer til innholdet i §§ 1 -2 i Tariffnemndas utkast. Vi har imidlertid noen generelle kommentarer tilknyttet de innledende bestemmelsene, herunder til bakgrunnen for en eventuell allmenngjøring:

Bruk av utenlandsk arbeidskraft har den absolutt største utbredelsen innenfor innhøsting (spesielt bær). Blant bærdrkere har LA kun et lite fåtall medlemmer. Overenskomsten mellom LA og Fellesforbundet er sannsynligvis ikke gjort gjeldene hos noen av landets jordbærprodusenter (som benytter utenlandsk arbeidskraft i noen betydning). Hva angår jordbærhøsting finnes det sannsynligvis heller ikke noen norske arbeidstakere igjen.

LA viser til at formålet med "allmenngjøringsloven", er å sikre utenlandske arbeidstakere lønns- og arbeidsvilkår som er likeverdige med de vilkår norske arbeidstakere har. Skulle man vurdert anvendelse av loven på jordbærdrking isolert sett, er det LAs holdning at dette er problematisk, all den stund det ikke finnes norske arbeidstakere som man kan sammenligne med. Sammenligningen er også problematisk da det innenfor jordbærdrking er vanskelig å hevde at det finnes noen gjeldende landsomfattende tariffavtale. Viser man til lovens ordlyd "*.....det som ellers er normalt for vedkommende sted og yrke*" må man imidlertid kunne hevde at det som er normalt for vedkommende yrke (jordbærhøsting) , tilsvarer tariffavtalens minstelønnsats for arbeidsforhold inntil 12 uker (kr 97,50).

Hva angår sammenligningen av norske og utenlandske arbeidstakeres lønns- og arbeidsforhold, vil denne være lettere hva angår annet innhøstingsarbeid og annet jordbruks- og gartneriarbeid generelt. Innenfor gartnerinæringen – det være seg veksthus- eller frilandsvirksomhet finnes det fortsatt norske arbeidstakere, og her forekommer dessuten organisering både hos arbeidsgiver- og arbeidstaker med dertil tilhørende at overenskomsten mellom LA og fellesforbundet er gjort gjeldende.

Kap. II. Lønns- og arbeidsvilkår

§ 3. Lønnsbestemmelser

a)

For det første er det behov for en redigering slik at oppbyggingen blir identisk med hva som er tilfellet i Overenskomstens **§ 3.2. Minstelønnsatser** (se vedlegg 1).

Hva angår lønnsatsene til gruppen "*Ferie og innhøstingshjelp*", mener LA at ordlyden "*bransjeerfaring*" må tas ut. Denne ordlyden finnes ikke i Overenskomsten. LA viser til partenes forhandlingsprotokoll fra 2008, (se vedlegg 2) hvor det klart framgår at man må arbeide min. 8 uker sammenhengende for å opparbeide seg ansiennitet. Dette framgår ikke av tariffnemndas utkast. Formuleringene som der er brukt vil måtte føre til misforståelser.

LA viser til det vi har skrevet overfor vedr. hva som må anses å være "*.....normalt for sted og yrke*" i forbindelse med jordbærdrking. Under henvisning til dette mener LA at det under ***Ferie og innhøstingshjelp*** er tilstrekkelig å allmenngjøre lønnsatsen på kr 97,50.

LAs høringsuttalelse vedr. allmenngjøring av Overenskomsten for jordbruks- og gartnerinæringene

b) Tillegg for fagarbeidere

LA er enig i at dette pkt tas inn i en eventuell forskrift.

c) Tillegg for røktere/avløsere i fast turnus

LA er enig i at dette pkt tas inn. Overskriften **helge-/helligdagstillegg**, har imidlertid falt ut, og bør tas inn.

§ 4. Regulering av lønn.....

LA har ingen kommentarer knyttet til dette pkt.

§ 5. Utgifter til reise, kost og losji

LA viser til at dette punktet *ikke* er hentet fra overenskomsten. Vi mener dessuten at dette i liten eller ingen grad kommer til anvendelse i dag, samt at det kan bidra til misforståelser. Under henvisning til dette vil LA gå sterkt imot at dette tas inn i en eventuell forskrift.

§ 6. Krav til spise- og hvilerom og innkvartering

LA viser til at det heller ikke her finnes noen tilsvarende bestemmelse i Overenskomsten. Under henvisning til dette går LA imot at dette tas inn.

§7. Arbeidstøy

LA viser til Overenskomstens § 6.2.1, som gir arbeidstaker rett til arbeidstøy *fra den dag arbeidstakers prøveperiode er utløpt*. Under henvisning til denne bestemmelsen, mener vi det vil være helt feil å innta bestemmelser i en forskrift som faktisk går lenger enn hva som er tilfellet i overenskomsten.

LA er imidlertid ikke imot at det i en forskrift tas inn en bestemmelse om vernesko. Overskriften bør derfor endres til *vernesko* og den etterfølgende teksten bør lyde som i overenskomsten: *Arbeidsgiver skal stille vernesko til disposisjon der det er nødvendig.*

LA har ingen kommentarer til de øvrige punktene, nevnt i Nemndas utkast.

Sluttkommentar

Som nevnt innledningsvis forutsetter vi at Nemndas endelige avgjørelse vil bli fattet på bakgrunn av innkomne høringsuttalelser, og at spesielt Arbeidstilsynet blir gitt mulighet til å ytre seg om sitt syn på hvordan årets sesong har forløpt.

Med vennlig hilsen

LANDBRUKETS ARBEIDSGIVERFORENING

Nikolay Astrup Westlie
Direktør

Petter Nilsen

Forhandlingene skal gjennomføres på grunnlag av den enkelte virksomhets økonomiske virkelighet. Dette innebærer at partene lokalt skal legge til grunn en samlet vurdering av virksomhetens økonomi, produktivitet, fremtidsutsikter og konkurransevne.

Forhandlingene skal ikke kunne påbegynnes før de sentrale/forbundsvisse oppgjør er avsluttet.

Lokale tillegg gis med virkning fra det tidspunkt lokal enighet er oppnådd.

3.1.3 Personlige tillegg

Etter dyktighet, ansvar, kvalifikasjoner, praksis mv. kan bedriften eller de tillitsvalgte i tillegg ta opp til drøftelse om særskilte lønnstillegg for arbeidstakere som er beskjeftiget med arbeid som etter bedriftens vurdering – i samråd med de tillitsvalgte – krever særlig kunnskap eller kvalifikasjoner. Eventuelle drøftelser gjennomføres samtidig med lokale forhandlinger.

§ 3.2 Minstelønnsatser pr. 1. april 2008

Ferie og innhøstingshjelp:

16 – 17 år:	Kr	75,00
17 – 18 år:	Kr	78,00
Over 18 år: Nybegynner inn til 12. uker	Kr	95,50
Over 18 år 12 – 24 uker (3-6 mnd)	Kr	101,00

Ferie- og innhøstingshjelp opparbeider personlig lønnsansiennitet

Vedlegg 1

Ansettelse av ferie- innhøstingshjelp på begynnersats begrenses til arbeid av inntil 12 ukers varighet pr. kalenderår

Ved opparbeidet ansiennitet utover ovennevnte (6 mnd) går arbeidstakeren over på tariffens begynnerlønn for fast ansatte over 18 år.

Fast ansatte arbeidstakere:

16 – 17 år:	Kr	83,00
17 – 18 år:	Kr	87,00

Over 18 år:

0 års ans.:	Kr	113,15
1 år:	Kr	114,80
2 år:	Kr	116,30
4 år:	Kr	120,50
6 år:	Kr	124,00

Avløsere:

16 – 17 år:	Kr	86,00
17 – 18 år:	Kr	88,50

Over 18 år:

0 års ans.:	Kr	113,15
1 år:	Kr	114,50
2 år:	Kr	116,00
4 år:	Kr	121,30
6 år:	Kr	124,35
8 år:	Kr	128,00

ORIGINAL**PROTOKOLL**

Den 25. og 28. april 2008 ble det holdt forhandlingsmøte mellom Fellesforbundet (FF) og Landbrukets Arbeidsgiverforening (LA) vedrørende revisjon av overenskomsten for jordbruks- og gartnerinæringene.

Til stede:

Fra FF: Roar Solheim, Harald Jensen, Stein Martiniussen, Jan Egil Holm, Svein Spilling og Arvid Eikeland

Fra LA: Einar Svinningen, Astrid Westberg, Svein Folkvord, Steen Høj, Finn Hoff, Laurits Stokkeland, Einar Brændshøi, Petter Nilsen og Nikolai Astrup Westlie

Etter forhandlinger i fellesmøter og særsmøter ble partene enige om følgende:

I. Lønn:

Det gis et generelt tillegg på kr 2,- pr time, samt ytterligere et lavlønnstillegg på kr 3,- pr time. Begge tillegg gis med virkning fra 1. april 2008.

Begge tillegg legges også på gjeldende satser, som i tillegg justeres/endres til følgende nivå:

Ferie, innhøstingshjelp	Kr pr time (162,5 t pr mnd)
16 - 17 år	75,00
17 - 18 år	78,00
Nybegynnere over 18 år	95,50
Nybegynner over 18 år 3 - 6 mnd	101,00

Fast ansatte arbeidstakere uten fagarbeidertillegg (gartneri- og jordbruksarbeidere og røktere uten agronomutdanning)	Kr pr time (162,5 t pr mnd)
16 - 17 år	83,00
17 - 18 år	87,00
Nybegynnere	113,15
Etter 1- års praksis	114,80
Etter 2- års praksis	116,30
Etter 4- års praksis	120,50
Etter 6- års praksis	124,00
Fast ansatte arbeidstakere med fagarbeidertillegg (gartnere og røktere med agronomutdanning)	Kr pr time (162,5 t pr mnd)
Nybegynnere	120,15
Etter 1- års praksis	121,80
Etter 2- års praksis	123,30
Etter 4- års praksis	127,50
Etter 6- års praksis	131,00

Avløsere uten fagarbeidertillegg	Kr pr time (162,5 t pr mnd)
16 - 17 år	86,00
17 - 18 år	88,50
Over 18 år:	
Nybegynnere	113,15
Etter 1- års praksis	114,50
Etter 2- års praksis	116,00
Etter 4- års praksis	121,30
Etter 6- års praksis	124,35
Etter 8- års praksis	128,80

Avløsere med fagarbeidertillegg	Kr pr time (162,5 t pr mnd)
Nybegynnere	120,15
Etter 1- års praksis	121,50
Etter 2- års praksis	123,00
Etter 4- års praksis	128,30
Etter 6- års praksis	131,35
Etter 8- års praksis	135,80

II. Revisjon av overenskomsten for øvrig:

Ny § 1.3 – Relevant etterutdanning – eksamensfri – betaling

I forbindelse med eksamen som skal avlegges i fag arbeidsgiver har vurdert som relevant, og på forhånd godkjent, gis fri med full lønn i inntil 1 dag.

Ad § 3.2.1 - Ferie- og innhøstingshjelp/sesongarbeid

LA aksepterer at ferie- og innhøstingshjelp opparbeider personlig lønnsansiennitet og vil med dette foreslå følgende:

Ansettelse av ferie- og innhøstingshjelp på begynnersats begrenses til arbeid av inntil 12 ukers varighet pr kalenderår.

For arbeid mellom 12 og 24 uker (3-6 mnd) innføres det en ny sats.

Ved opparbeidet ansiennitet utover ovennevnte går arbeidstakeren over på tariffens begynnerlønn.

Dette vil kunne medføre følgende endring av § 3.5.5:

"Godskriving av praksis – tidsbegrensede arbeidsforhold"

Arbeidstakere som utfører arbeid utover 8 ukers varighet opparbeider lønnsansiennitet.

Praksis fra andre virksomheter av lignende karakter er ansiennitetsbyggende.

§ 3.3.1 Endres til:

"Røktare/avløsere i fast turnus"

Kronetillegget på kr 22,- endres til 25 % pr arbeidet time.

§ 3.4.2 Endres til:

"Lønn til deltidsarbeidere i helg"

Kronetillegget på kr 18,- endres til kr 22,-.

Evt. ny plassering av §§ foretas administrativt.

§ 5.2 Matpenger

"kr 67,00" endres til "kr 70,00".

§ 11.1 Ikrafttreden og varighet

".....1. april 2006 og.....31. mars 2008" endres til:

".....1. april 2008 og.....31. mars 2010"

§ 11.2 Reguleringsbestemmelsene for 2. avtaleår

"(dog ikke med utløp før 1. april 2007)" endres til

"(dog ikke med utløp før 1. april 2009)"

§ 11.3 Gjennomføring

Lønnsforhøyelsen pr 1. april 2008 gjøres ikke gjeldende for arbeidstakere som er sluttet i bedriften før vedtakelsen.

Det foretas ikke omregning og etterbetaling av overtidstillegg, skifttillegg m.v. for arbeid utført før vedtakelsen.

III. Protokolltilførsler:

1) Statistikk

Det er i begge parters interesse at det foreligger så korrekt lønnsstatistikk som mulig til tariffoppjøret. På bakgrunn av dette igangsetter partene et arbeid for å kartlegge dagens praksis, herunder vurdere mulighetene til å benytte andre systemer for innhenting av data.

Arbeidet avsluttes innen 1. april 2010, og Fellesforbundet har ansvaret for å sette i gang arbeidet.

2) Landbruksvikarer

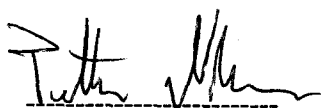
Partene har drøftet problemstillinger og mulige konsekvenser av overføringen av landbruksvikartjenesten fra kommunene til avløserlagene.

Partene er enige om å nedsette et utvalg som skal utrede konsekvensene av overføringen. Videre er partene enige om at de lokale parter skal finne løsninger vedrørende lønns og arbeidsvilkår for landbruksvikarene innenfor overenskomstens bestemmelser.

Utvalget skal få tilsendt forhandlingsprotokoller som viser hvordan lønns og arbeidsvilkår for landbruksvikarene har funnet sin løsning. Disse protokollene skal inngå i utvalgets utredning.

Utvalget skal legge frem utredningen for partene i god tid før utløp av første avtale år.

Fellesforbundet meddelte at resultatet i deres utvalg ble enstemmig godkjent. Endelig godkjenning forutsetter vedtak i uravstemning 28. mai 2008 blant forbundets medlemmer som omfattes av overenskomsten og at svardato til LA blir 30. mai 2008.

Petter Nilsen

Arvid Eikeland